

BE-A0511_106459_106700_DUT

Archief van de schepenbank en
dorpsbestuur van Bornem. 16de eeuw-
1794.

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik	4
Voorwaarden voor de raadpleging	4
Voorwaarden voor de reproductie	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief	5
Archiefvormer	5
Naam	5
Geschiedenis	5
Archief	5
Geschiedenis	5
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN	7
Plaatsingslijst	7
I. Charters	9
--- 1605-1731	9

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Oud Gemeentearchief Bornem

Periode:
16de eeuw-1794

Archiefbloknummer:
BE-A0511.150

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 27.00
- Omvang geïndexiseerd: 0.40 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Antwerpen

Archiefvormers:
Schepensbank en Dorpsbestuur van Bornem, 1200-1795

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De documenten vermeld in deze inventaris zijn openbaar en vrij raadpleegbaar.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefdocumenten gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Gemeente Bornem.

GESCHIEDENIS

Bornem behoorde tot het domein van de prinsbissschoppen van Luik en werd later verdeeld tussen de burggraven van Gent en de Berthouts. Zo kwam het als leen bij het graafschap Vlaanderen (Rijksvlaanderen) terecht en vanaf 1250 als grafelijk domein. In 1320 werd het gegeven aan Robrecht van Kassel, zoon van de Vlaamse graaf, waarna het o.a. overging op de families van Bar, Saint-Pol, de Bourbon- Vendôme, de Gonzague, d'Avalos. In 1585 kwam het - als baronie, vanaf 1658 als graafschap - in handen van de familie de Coloma, later van de Corswarem en na 1772 via Aldegonde Lannoy bij de familie de Marnix. De schepenbank werd definitief ingericht in 1449 en eeuwenlang was er betwisting om het beroepshof tussen de Raad van Vlaanderen, de Grote Raad van Mechelen -die de overhand kreeg in de 18de eeuw- en het Leenhof van Dendermonde.

Bornem was ook zetel van het Land of Baanderij van Bornem en had het statuut van een kasselrij, waartoe ook de heerlijkheden Hingene met de kerkdorpen of gehuchten Nattenhaasdonk, Eikevliet en Wintam, Mariekerke (volgens sommige auteurs ook Baasrode) en Opdorp behoorden.

ARCHIEF

GESCHIEDENIS

De nrs. 11-12 werden in 1969 door het Rijksarchief Gent overgemaakt, nr. 13 (afkomstig van het archief van de Raad van Vlaanderen) in 1975. In 2004 werd door een particulier nog een aantal losse documenten over de heerlijkheid geschonken (nr. 16).

Enkele documenten van na 1795 werden hier uitgenomen en in het "archief van het gemeentebestuur van Hingene" geplaatst.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

1	PLAATSINGSLIJST
"Cohier van eigenaars" - "Cohier van de pachters". 1659-1664.	1 pak
2	Dyckagie - Memoriën. 1669.	1 pak
3	Ordonnantie en verbaal van de stijl en de manieren van procedure.	1 stuk
4	Varia. 17de-18de eeuw.

1. Soldaterij.
2. Dyckagie, 1665, 1673.
3. Schepenbrieven, 1667.
4. Processtuk, 1669.
5. Allerlei.
6. Rekeningen, 1785-1786.
7. Uittreksel uit de burgerlijke stand, 1794.
8. Niet beschreven. | 1 pak |
5	Leenhof van Bornem. 1665.	1 omslag
6	Niet toegekend.	
7	Erfenis van de Graaf van Bornem en Nijlen. 1763-1765.	1 omslag
8	Varia. 18de eeuw.

a. Testament van Frans-Claude Coloma, graaf van Bornem, 1704.
b. Proces tussen Ch. Jos. Coloma, graaf van Bornem, en A.-Ther. de Bette, gravin douairière van Bornem, 1702-1704. | 1 pak |
| 9 | Erfenis Margaretha Bochemont. 1596-1597. | 1 stuk |
| 10 | Schepenakten. 1693-1730.

Niet raadpleegbaar | 2 perkamenten |
| 11 | Terminatiën van de Baronie van Bornem. 1630-1656. | 1 deel |
| 12 | Rol van de Vierschaar van Bornem. 1630-1656. | |

1 deel

- 13 Ferieboek van het Land van Bornem. 1639-1657.

1 deel

- 14 Niet toegekend.
Niet raadpleegbaar

- 15 Niet toegekend.
Niet raadpleegbaar

- 16 Vrijgeleidebrieven van koopwaren ("laet passeren") afgeleverd door het "comptoir" van Bornem. 1790-1791.

1 omslag

- 17 Vonnis van de Raad van Vlaanderen in het proces tussen de "afdrijvers" (niet Bornemnaren die gronden in Bornem bewerken) van Bornem en de burgemeester en schepenen van Bornem i.v.m. de ommestelling. 1650.

1 stuk

- 18 Proces tussen de heer van Bornem en de heer van Hingene over de heerlijke rechten van Hingene, 16de eeuw-1688, met retroacten (uittreksels uit rekeningen, leendenombrementen e.d.). 13de-16de eeuw.

1 pak

Niet raadpleegbaar

- 19 Proces tussen de gemeentebesturen van Bornem en Hingene over de onkosten van militaire inkwartieringen en logementen. 1679-1691.

1 pak

Niet raadpleegbaar

- 20 Onkosten voor het logement van Lorreinse troepen in Bornem. 8-9 juni 1645.

1 katern

Niet raadpleegbaar

- 21 Verzoekschrift van de schepenen van Hingene om hun medeschepen Peeter de Wachter, die gevangen werd gehouden in Bornem in vrijheid te stellen. 25 juni 1629.

2 stukken

Niet raadpleegbaar

- 22 Overeenkomst tussen de "parochie" en de armentafel van Bornem en de heer om de resterende heide- en vage gronden te verkopen en de opbrengst ervan grotendeels aan hen toe te wijzen. Heel wat arme lieden hadden vroeger op in cijns genomen vage gronden immers huisjes gebouwd en waren ten laste van de Armentafel.

1728, 1759.

2 stukken

Niet raadpleegbaar

23 Opgave van cijnsplichtigen van heidegronden. 1711.

1 stuk

Niet raadpleegbaar

24 Reglement voor Niclaes Corstens, luitenant-baljuw van de baronnie van Bornem. 16 apr. 1654.

1 stuk

25 Verzoekschrift van de "gemeene insetene" van Bornem, dat volledig is afgebrand, aan de stadsmagistraat van Antwerpen i.v.m. de inning van "de noble gelde". 10 jan. 1584.

1 stuk

26 Vrijstelling door Filips van Boergondië aan de kasselrij Bornem van de belasting, geheven voor rebellie. 25 feb. 1458.

1 stuk

27 Procedurestuk van het proces voor de Grote Raad van Mechelen tussen Charles Joseph Coloma, heer van Bornem tegen de dijkgraaf, bestuur en gegoeden van de polder van Bornem, Hingene en Weert. 1720.

1 stuk

I. CHARTERS

--- 1605-1731.

155 Schepenakt van het graafschap met hangend zegel "dieser lande" onherkenbaar doch zelfde als bij de akten van 1678, 1688. 9 apr. 1660.

156 Erfbrief voor de Weduwe wijlen Sr. Jaspas den Haan, voor zeker partije lands vercreghen van Jan Merchij (Zegel van het graafschap). Heerlijke Gilde en Polder van Spierebroek. 29 juli 1679.

157 Titel van toekomstige van de meerschen liggende in het Spirenbroeck (fragment van het zegel van het graafschap). 21 en 22 feb. 1688.

158 2 apr. 1605.

159 5 apr. 1616.

160 Land, Kasselrij en Baanderij. 14 okt. 1633.

- 161 Schepenen Land van Bornem. 28 feb. 1687.
- 162 9 feb. 1640.
- 163 18 okt. 1647.
- 164 9 mei 1692.
- 165 13 dec. 1730. 24 jan. 1731.